

UVEK SA **OMLADINE** **STRANE**

**Manifest omladinskog
sektora Srbije**

Manifest omladinskog sektora Srbije:

Uvek sa omladinе strane

"Republika Srbija je država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive, zasnovana na vladavini prava i socijalnoj pravdi, načelima građanske demokratije, ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnosti evropskim principima i vrednostima."

Član 1 Ustava Republike Srbije

Tokom ove i prethodne godine, a posebno u periodu od početka blokada koje organizuju mladi u Srbiji, svedočimo ozbiljnoj ugroženosti bezbednosti i sistematskom kršenju prava mladih u Srbiji, što kao posledicu stvara društvenu klimu u kojoj se nasilje sve više normalizuje. Istovremeno, kreiraju se zakoni za mlađe o kojima sami mladi nisu pitani putem i jednog institucionalnog mehanizma. Umesto podrške i zaštite, mladi se suočavaju sa nasiljem, pritiscima i institucionalnim isključivanjem.

Mi dolepotpisani - Krovna organizacija mladih Srbije u svojstvu inicijatora i 115 drugih udruženja i pojedinaca_ki - odbijamo da podržavamo sistem u kojem je nasilje odgovor na poziv za odgovornost, a represija način upravljanja. Odbijamo da prihvatimo presedane koji produbljuju isključivanje mladih.

Nadahnuti pokretačkom snagom studenata_kinja i srednjoškolaca_ki i drugih mladih, koja nije ostavila nijedno mesto u Srbiji netaknuto i nijednu osobu ravnodušnom, biramo da stanemo uz njih koji su svojom solidarnošću trajno ulepšali ovo društvo, razbili mit apatičnosti i pokazali da je bolje sutra ipak moguće.

Dok institucije odugovlače, nasilje nad mlađima postaje nova društvena norma

"Svako ima pravo na ličnu slobodu i bezbednost."

"Zajemčena je zaštita podataka o ličnosti."

Članovi 27 i 42 Ustava Republike Srbije

Svedočimo grubom kršenju osnovnih ljudskih prava, kao što je pravo na život, na mirnim protestima širom naše zemlje. Ovo smatramo odrazom kompromitovane vladavine prava gde su institucije pod pritiskom da ne rade svoj posao. Udruženja mladih i za mlađe ne mogu da unapređuju položaj

mladih kroz saradnju i dijalog dok institucije ne počnu da vrše svoje nadležnosti i ne osiguraju Ustavom zajemčenu bezbednost.

U periodu od početka blokada sredinom novembra zaključno sa 20. februarom, zabeleženo je 73 napada na mlade.¹ Zabeležena su i hapšenja, pretnje, ucenjivanja, govor mržnje, SLAPP tužbe, prekršajni i krivični postupci, praćenje i prisluškivanje aktivista_kinja, ucena njihovih roditelja, uništavanje imovine aktivista_kinja, i druge situacije. Detaljan pregled ugrožene bezbednosti mladih je ovde dostupan: [Uvid u kršenja prava mladih i ugrožavanja bezbednosti mladih aktivista kinja.](#)

Ističemo takođe da pojedini mediji u Srbiji aktivno učestvuju u targetiranju, diskreditaciji i zastrašivanju mladih, obesmišljavanju studentskih protesta i širenju narativa koji ugrožavaju bezbednost mladih.

Odbijamo da prihvatimo društvo u kojem su mlade osobe nebezbedne i u kom vlada informativni mrak gde se glas mladih ignoriše ili pogrešno interpretira.

Omladinski sektor ne postoji da bi gasio požare - već da bi gradio demokratsko društvo

"Jemči se sloboda političkog, sindikalnog i svakog drugog udruživanja i pravo da se ostane izvan svakog udruženja."

Član 55 Ustava Republike Srbije

U svetu trenutnih događaja, položaj omladinskih udruženja i omladinskih radnika_ca se znatno pogoršao etiketiranjem i promocijom stare kovanice "strani plaćenici - domaći izdajnici". Ovakve izjave, zajedno sa neosnovanim optužbama predstavnika vlasti da udruženja organizuju proteste uz podršku stranih donatora i informativnih službi služe jednom cilju - stvaranju atmosfere nepoverenja i straha u društvu.

Istovremeno, udruženja mladih i za mlade se suočavaju sa nefer raspodelom resursa - dok profesionalna i autentična udruženja često ostaju bez podrške, sredstva na javnim konkursima ministarstava i jedinica lokalnih samouprava dodeljuju se udruženjima povezanim sa političkim strukturama i čija delatnost nije transparentna.

Umesto da podrži udruženja mladih i za mlade da obezbede kvalitetne programe neformalnog obrazovanja i omladinskog rada kao odgovor na sve

rastuće nasilje, izazove odrastanja, odlazak mladih iz manjih u veća mesta i na kraju emigriranje iz zemlje, vlast vrši pritisak i pokušava da diskredituje rad tih udruženja i pojedinaca.

Odbijamo da prihvatimo ovakvo drastično sužavanje i kompromitovanje prostora za delovanje civilnog društva.

Ako mladima ne date prostor za aktivno učešće i odlučivanje oni će ga sami napraviti

"Svi, a posebno subjekti omladinske politike, obezbeđuju podsticajno okruženje i daju aktivnu podršku u realizaciji omladinskih aktivnosti mladih, preduzimanju inicijative i njihovom smislenom uključivanju u procese donošenja i sprovоđenja odluka koje doprinose ličnom i društvenom razvoju, a na osnovu pune obaveštenosti mladih."

Član 8 Zakona o mladima

Udruženja mladih i za mlade veruju u dijalog sa institucijama i ravnopravno uključivanje mladih u procese donošenja odluka na svim nivoima vlasti. Kroz programe omladinskog rada osnažujemo mlade da prepoznaju i artikulišu svoje potrebe i zahteve te steknu veštine za dijalog, participaciju i aktivno delovanje u zajednici. Učešćem u radnim grupama, savetodavnim telima i kroz dijalog sa donosiocima odluka nastojimo da se glas mladih čuje i uvažava.

Međutim, međunarodne norme i standardi u oblasti omladinske politike², kao i naši domaći pravni akti poput Zakona o mladima i Strategije za mlade koji propisuju obavezu uključivanja mladih u kreiranje javnih politika obesmišljavaju se ukoliko donosioci odluka aktivno sprečavaju participaciju mladih i kreiraju atmosferu u kojoj se glas mladih ignoriše.

Nedopustivo je isključivanje mladih kao i resornog Ministarstva turizma i omladine u izradi predloga Zakona o stambenim kreditima za mlade.³ Takođe, dugogodišnje odlaganje usvajanja novog Zakona o mladima ozbiljno ugrožava sistemsku podršku mladima, dok pasivnost Ministarstva turizma i omladine otvara pitanje njegove stvarne uloge u kreiranju omladinske politike.

Odbijamo da prihvatimo sistemsko isključivanje mladih i njihovih predstavnika/ca iz procesa odlučivanja.

Zahtevi za poštovanje prava mladih

I

Zahtevamo ispunjenje svih studentskih zahteva. Zahtevi su u skladu sa vrednostima i principima koje omladinski sektor baštini i predstavljaju poziv za poštovanje vladavine prava i odgovornosti institucija.

Dajemo nedvosmislenu podršku blokadama i protestima koje organizuju mladi širom Srbije kao legitimnim sredstvima participacije mladih u trenucima kada su svi drugi mehanizmi iscrpljeni ili ne funkcionišu. Protesti su posledica sistemskog zanemarivanja, isključivanja i posledičnog nepoverenja mladih u institucije, na šta smo godinama u nazad upozoravali.

Iskazujemo solidarnost uz puno poštovanje autonomije plenarnog studentskog organizovanja.

II

Zahtevamo poštovanje Ustavom zagarantovanih ljudskih prava na ličnu slobodu, bezbednost, na mirno okupljanje i slobodu izražavanja, zaštite ličnih podataka i sloboda rada udruženja bez ikakve represije i političkih pritisaka, kao i svih drugih. Ovo su temelji pravne države i vladavine prava.

Tražimo bezbednost mladih, zaustavljanje kampanja targetiranja i zastrašivanja mladih, sankcionisanje medija koji šire govor mržnje i dezinformacije, kao i obezbeđivanje prostora za kritičko mišljenje i slobodnu debatu. Pozivamo na doslednu primenu Ustava Republike Srbije, kao i zakona i etičkih standarda u političkom delovanju, kako bi se povratilo poverenje građana u institucije i politički sistem i nanovo izgradila demokratska pravna država.

III

Zahtevamo državu koja aktivno i ravnopravno uključuje mlađe u procese donošenja odluka i prepoznaje njihovu snagu u oblikovanju društva. Mladi imaju pravo da budu deo procesa odlučivanja o pitanjima koja ih se tiču. Svedočimo zloupotrebi pojma "dijalog", te je važno podvući da nije svaki razgovor dijalog. Dijalog pre svega podrazumeva postojanje institucija koje profesionalno vrše svoje dužnosti. Takođe, podrazumeva međusobno

poštovanje i uvažavanje različitosti mišljenja sa obavezivanjem na konkretno delovanje, kao i odgovornost za preuzete obaveze.

Tražimo da se usvajanje Zakona o stambenim kreditima stopira i nastavi tek pošto se ispoštuju svi koraci i mehanizmi koji su prethodno preskočeni. Smatramo da institucije ne mogu ili ne nameravaju da u ovom trenutku smisleno uključuju mlade u proces donošenja ovog zakona. Istovremeno, zahtevamo hitno usvajanje Zakona o mladima, koji već predugo čeka na donošenje.

IV

Zahtevamo pospešujuće okruženje za razvoj mlađih kao aktivnih građana_ki. Potrebno je da institucije prepoznaju značaj omladinskog sektora, a posebno omladinskog rada, u pružanju mogućnosti mlađima za razvoj kompetencija neophodnih za aktivno učešće u demokratskom društvu. Finansiranje udruženja mora biti transparentno, fer i dugoročno, oslobođeno političkih pritisaka.

Tražimo državu koja ulaže više od 0,02% nacionalnog budžeta u unapređenje položaja mlađih i koja će uspostaviti istinsku sistemsku brigu o mlađima.

Vizija mlađih kao aktera promena

Institucije Republike Srbije moraju biti oslobođene pritisaka i moraju hitno da deluju u okviru svojih nadležnosti kako bi osigurali bezbednost mlađih, prostor za aktivnu participaciju i transparentne i nenasilne mehanizme za rešavanje konflikata. Bez takvih institucija nema prostora za dijalog. Pozivamo da se hitno zaustavi institucionalizovani ciklus nasilja i generisanja nepoverenja zarad našeg zajedničkog društvenog interesa - stvaranjekruženja koje inspiriše mlađe, ne samo da zastupaju svoje interes, već i da svojim angažmanom i idejama aktivno doprinose razvoju građanskog društva.

Ne odustajemo od vizije Srbije u kojoj mlađi nisu samo posmatrači, već akteri promena. Ovaj manifest je naš poziv na odgovornost, i hitnu akciju svih relevantnih aktera u društvu radi uspostavljanja funkcionalnog demokratskog sistema.

Potpisana udruženja i pojedinci_ke:

1. Krovna organizacija mladih Srbije
2. NAPOR - Nacionalna asocijacija praktičara/ki omladinskog rada
3. Okular
4. Klub za osnaživanje mladih 018
5. Svetionik
6. PROTECTA
7. Organizacija kreativnog okupljanja OKO
8. Užički centar za prava deteta
9. SINHRO
10. Asocijacija DUGA
11. Dugina Iskra
12. XY Spectrum
13. IZ KRUGA VOJVODINA
14. FemPlatz
15. Centar lokalne demokratije - LDA Subotica
16. Иницијатива за равноправност, иновативност и друштвени ангажман - ИРИДА
17. Drenovački omladinski klub
18. Tim 42
19. Bećejsko udruženje mladih
20. Pneuma kreativni kolektiv
21. Marijana Jović, omladinska radnica članica SKORa
22. Jelena Đorđević, SKOR/Alumni KOMS
23. Institut za medije i različitosti - Zapadni Balkan
24. Kreativni omladinski centar Pančeva za borbu protiv side - KOMPAS
25. Grupa "IZAĐI"
26. Aleksa Savić
27. Udruženje građana "Šansa"
28. Nemanja Obradović
29. Gordana Adamov, Omladinska radnica, SKOR
30. Marija Subašić, Omladinska radnica, SKOR
31. Omladinski centar CK13
32. Violeta Stanković, omladinska radnica, SKOR/NAPOR
33. Lazar Đoković, SKOR
34. Udruženje Prevent
35. Svetlana Rajković
36. Nenad Maletin, omladinski radnik, Pančevo, Alumni KOMS/NAPOR SKOR
37. Danijela Jović, Alumna KOMS
38. Vega omladinski centar

39. Pokret gorana Vojvodine
40. Asocijacija Kulturanova
41. Psychosocial Innovation Network - PIN
42. Milja Zdravković, omladinska radnica, SKOR
43. Institut za istraživanje korupcije "Kareja" - Pančevo
44. Građanska akcija Pančevo
45. Neformalna grupa "Pančevački glas"
46. Mreža za politike prema drogama u Jugoistočnoj Evropi - Beograd
47. Inicijativa odbranimo "Teslu", Pančevo
48. Pokret gorana Novog Sada
49. Grupa "Hajde da..."
50. Nataša Milojević
51. iRevolucija - Valjevo
52. BalkanIDEA Novi Sad - Novi Sad
53. Centar za građansko delovanje
54. Dajna Marinković, omladinska radnica, SKOR/NAPOR
55. Beogradski centar za ljudska prava
56. Zoran Jović
57. Udruženje "Sociativa", Beograd
58. Gordana Marčetić-Radunović
59. Centar E8
60. Udruženje građana "Erudita"
61. Građanske inicijative
62. Novosadska novinarska škola
63. Комитет правника за људска права
64. Mladi istraživači Srbije
65. Udruženje mladih "Naš svet, naša pravila"
66. Marko Petrović, aktivista
67. Inicijativa mladih za ljudska prava
68. "Vizija" Pirot
69. Darko Nikolić, omladinski radnik, SKOR
70. FORCA Požega
71. Centar za razvoj zajednice LINK
72. Udruženje Da se zna!
73. The Future
74. Milica Stojadinović, omladinska radnica, SKOR, SEP
75. Centar za omladinski i društveni razvoj "RES POLIS"
76. Urban-In
77. Pozorište PATOS
78. UG Libero
79. Omladinski kreativni centar

80. Civil Rights Defenders
81. Marija Jaćimović Komanov, omladinska radnica, Pančevo
82. NVO Re Generacija
83. Evropski pokret u Srbiji
84. Džedajski pokret
85. Omladina Jazas Novi Sad
86. Centar za kreiranje politika i strategija
87. Milica Lekić, omladinska radnica
88. Milana Kandić, omladinska radnica
89. Centar za omladinski rad
90. Alternativni centar za devojke
91. Fondacija BFPE za odgovorno društvo
92. Forum mladih Evropskog pokreta u Srbiji
93. Organizacija za razvoj karijere i omladinskog preduzetništva
Connecting
94. Kolektiv Talas TIRV
95. AEGEE-Beograd
96. GENERATOR, Vranje
97. PančevoSiTi
98. Ana Pecarski, omladinska radnica
99. Miljana Pejić, Trenerska baza KOMS
100. Bojana Stojković, Trenerska baza KOMS
101. Beogradska otvorena škola
102. Anja Jokić, Trenerska baza KOMS
103. Kolektiv MANA
104. Tamara Banjac, Trenerska baza KOMS
105. Miloš Hinić, Trenerska baza KOMS
106. Tamara Todorović, omladinska radnica
107. Nataša Lendel, aktivistkinja
108. Boban Stojanović, istraživač
109. Alisa Kockar, Trenerska baza KOMS
110. Stefan Đorđević, Konsultant/trenerska baza KOMS
111. Institut za omladinski aktivizam i razlicitosti
112. Dijana Janković, Trenerska baza KOMS
113. Innovation Attitude Centre (INAT centar)
114. Zaposleni u Oradiju
115. Edukativna kuća Subotica
116. Ana Ivanov, Trenerska baza KOMS

